

§16b-miljøtilladelse på husdyrbruget på adressen Grønbjergvej 24, 6971 Spjald
12. december 2022

Returadresse
Land, By og Kultur – Land og Vand
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

**NATURENS
RIGE**

Ejer af husdyrbruget på
Grønbjergvej 24
6971 Spjald

Sagsbehandler
Poul Bennetzen
Direkte telefon
9974 1560
E-post
Poul.Bennetzen@rksk.dk
Dato
12. december 2022
Sagsnummer
22-003926

Miljøtilladelse

gældende for husdyrbruget på adressen
Grønbjergvej 24, 6971 Spjald

Virksomhedens art:
Matrikel nr.:
Betegnelse:
Tilsynsmyndighed:
Kvalitetssikret af:

Landbrug med økologisk kvæg
35h m.fl., Hovedejerlavet, Nr. Omme
Husdyrbrug omfattet af §16 b i husdyrbrugsloven
Ringkøbing-Skjern Kommune
Karsten F. Tinning, Ringkøbing-Skjern kommune

Indholdsfortegnelse

Stamblad:	4
Oplysninger om husdyrbruget:	4
Meddelelse af miljøtilladelse	6
Baggrund og kort resumé	6
Afgørelsen	6
Vilkår for miljøtilladelse	8
Generelt	8
Kalvehytter og udendørsareal/løbegård	8
Opbevaringsanlæg	8
Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier	9
Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand	10
Beskyttelse i forhold til naboer	11
Tilsyn, kontrol og egenkontrol	12
Uheld og risici	12
Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi	12
Ophør	12
Formalia	13
Lovgrundlag	13
Høring og offentliggørelse	13
Klagevejledning	14
Udnyttelse og kontinuitet	15
Miljøvurderingen	17
Erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.	17
Beskrivelse af husdyrbruget	17
Lokalisering	21
Forbudszoner	21
Afstandskrav	21
Beskyttelseslinjer	22
Samlet vurdering af lokalisering	22
Påvirkning af landskab	22
Geologiske interesseområder	22
Samlet vurdering af påvirkningen af landskab	25
Påvirkning af vilde planter og dyr	25
Ammoniak påvirkning af natur	25

Påvirkning af bilag IV-arter	28
Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr	29
Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand.....	30
Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand.....	34
Påvirkning af naboer	35
Lugt	35
Støj og rystelser.....	38
<i>Tiltag mod støjkilder</i>	38
Lys.....	39
Fluer og skadedyr.....	39
Støv.....	40
Transport.....	40
Samlet vurdering af påvirkning af nabogener.....	41
Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik).....	41
Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen.....	42
Alternative løsninger.....	46
0-alternativ.....	46
Egenkontrol.....	46
Konklusion	47
Bilag 1: Produktionsarealer	48
Bilag 2: Adresser inden for konsekvensradius	50
Bilag 3: Natur	51

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. **DDO ©, Copyright COWI.**

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig	Ejer af husdyrbruget på adressen Grønbjergvej 24 6971 Spjald
Bedriftens adresse	Grønbjergvej 24 6971 Spjald
Bedriftens miljøkonsulent og ansvarlige for miljøkonsekvensrapporten.	Lotte Stilling Nielsen Fjordland Reservevej 85 7800 Skive Fastnet telefon: 96630556 E-mail: Isn@fjordland.dk
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune
Ejendomsnummer	7600033686
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af § 16b i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ansøgning nr.	229386, indsendt d. 15. november 2022, ver. 3.

Oplysninger om husdyrbruget:

Stalde og produktioner:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem
Eksisterende staldafsnit				
Stald 2	547	276	Flexgruppe: Alle kvæg	Dybstrøelse
Stald 4	1.491	931	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
Stald 1	427	212	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
		51	Kalve, (under 6 mdr.).	Dybstrøelse
Lovliggørelsen				
Stald 3 (kalvehytter)	150	150	Kalve, (under 6 mdr.)	Dybstrøelse
Udendørsareal/løbegård	308	308	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med fast gulv (beton)

Opbevaringslagre

Navn	Lagertype	Størrelse (m ³)	Overfladeareal (m ²)

Eksisterende opbevaringslagre			
Gyllebeholder	Flydende	2.050	521
*Ensilageplansilo	Fast		1.240 m ²
Opsamlingsbeholder til gødning/overfladevand fra udendørsareal/løbegård	Flydende		23
Ny opbevaringslagre			
Ny møddingsplads	Fast	120	60

*Ensilageplansilo

I miljøtilladelsen fra 2010 fremgår, at plansiloen størrelse er 952 m². Desuden fremgår, at pladsen udvides med 10 meter i bredden og 25 meter i længden.

Ensilagepladsen er i forbindelse med denne tilladelse opmålt på luftfoto til 1.240 m². Ved gennemgang af luftfoto i perioden 2007-2022 er konstateret, at pladsen igennem hele perioden (2007-2022) har haft sammen størrelse/placering som i 2010. Den korrekte størrelse af ensilagepladsen er derfor 1.240 m².

Derudover udsprinkles der overfladevand fra ensilagepladsen på ejendommen.

Meddelelse af miljøtilladelse

Baggrund og kort resumé

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 22. august 2022 version 2 en ansøgning om miljøtilladelse af husdyrbruget beliggende på adressen Grønbjergvej 24, 6971 Spjald.

Der er ikke tidligere meddelt miljøtilladelse til husdyrbruget på Grønborgvej 24, 6971 Spjald i henhold til husdyrbrugsloven §16b.

Kort resumé

Ansøgningen om miljøtilladelse omfatter hele husdyrbruget på adressen Grønbjergvej 24, 6971 Spjald. Ansøger ønsker, at der bliver lovliggjort en plads til kalvehytter på 150 m², et udendørsareal/løbegård på 308 m² og en møddingsplads på 60 m².

Samdrift

Ansøger ejer og driver også husdyrbruget på adressen Kodalvej 10, 6971 Spjald. På Kodalvej 10 består produktionen af kvier (6-27 mdr.). Afstanden mellem de to ejendomme er ca. 950 meter.

På baggrund af den indbyrdes afstand mellem de 2 ejendomme, samt at ejendommene hver især drives som selvstændige enheder, vurderes det, at der ikke er tale om en teknisk og forureningsmæssig forbindelse imellem de 2 ejendomme Grønbjergvej 24 og Kodalvej 10.

Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed miljøtilladelse til husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 35h Hovedejerlavet, Nr. Omme beliggende på adressen Grønbjergvej 24, 6971 Spjald. Afgørelsen meddeles i medfør af §16b i Husdyrbrugsloven og på de angivne vilkår.

Miljøtilladelsen gælder hele husdyrbruget uden arealer og omfatter følgende produktionsarealer i eksisterende stalde:

Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m ²)
Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	276
Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	1.143
Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	51
I alt	1.470

Samt lovliggørelse af kalvehytter og et nyt udendørsareal/løbegård i tilknytning til eksisterende bebyggelse:

Dyretype og staldsystem	Prod. areal (m ²)	Totalareal (m ²)
Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	150	150
Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv (beton)	308	308

Derudover lovliggøres en ny møddingsplads på 60 m².

Afgørelse om miljøtilladelse sker på baggrund af ansøgning skema nr. 229386, indsendt den 15. november 2022, version 3.

Afgørelsen om miljøtilladelse af husdyrbruget på adressen Grønbjergvej 24, 6971 Spjald meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Der gøres opmærksom på, at alle ændringer af eksisterende afløb som udgangspunkt skal godkendes.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer hvor vandet afledes til nedsivning, skal der søges om en nedsivningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer med afledning til vandløb, herunder dræn og grøfter, skal der søges om en udledningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der gøres hermed opmærksom på, at miljøtilladelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning, herunder Museumsloven. Eventuelt byggeri/ombygning må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Forholdet til museumsloven

Der gøres opmærksom på, at sten og jorddiger, der er omfattet af bestemmelserne i Museumsloven §29a, ikke må beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der foreligger særlige regler for jordbearbejdning omkring gravhøje bl.a. må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes (herunder også juletræer og lignende) inden for en afstand af 2 meter fra højens yderste kant jf. §29 f i museumsloven.

Information om diger og gravhøje kan findes på www.miljoportal.dk.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

Vilkår for miljøtilladelse

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel, ikke nævnt i denne miljøtilladelse. Miljøtilladelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøtilladelsen.
- 2) Tilladelsen skal være udnyttet inden 6 år fra afgørelsen er meddelt. Hvis tilladelsen kun bliver delvist udnyttet bortfalder den del der ikke er udnyttet.
- 3) Udnyttelse anses for, at foreligge når byggeriet faktisk er afsluttet eller ved konstatering af, at det der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført. Se i øvrigt afsnit om udnyttelse og kontinuitet i Formalia.
- 4) De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 5) Drifts-, indretnings-, eller bygningsmæssige ændringer, skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse/renovering kan ske indenfor rammerne af denne miljøtilladelse.

Kalvehytter og udendørsareal/løbegård

- 6) Den eksisterende plads til kalvehytter på 150 m², hvoraf produktionsarealet udgør 150 m² kan bibeholdes. Staldsystemet skal være dybstrøelse.
- 7) Det eksisterende udendørs areal/løbegård på 308 m², hvor produktionsarealet udgør 308 m² kan bibeholdes. Arealet skal være med fast gulv (beton).
- 8) De udendørs produktionsarealer (udendørs areal/løbegård) skal etableres med afløb til beholder for flydende husdyrgødning og skal være indrettet således, at hverken husdyrgødning eller gødningsblandet regnvand, kan løbe ud på den omkringliggende jord.

Dette skal sikres med randbelægning med fald ind mod produktionsarealet, der kan sikre, at der ikke sker spild udenfor arealet. Samtidig skal arealerne have minimum 1 % fald mod afløb. Afløb skal etableres ved laveste punkt på udendørsproduktionsarealerne.

- 9) Valg af byggemateriale og farver skal falde i harmoni med de eksisterende bygninger og det omgivende landskab. Farver skal derfor være afdæmpede nuancer og materialer skal være ikke reflekterende

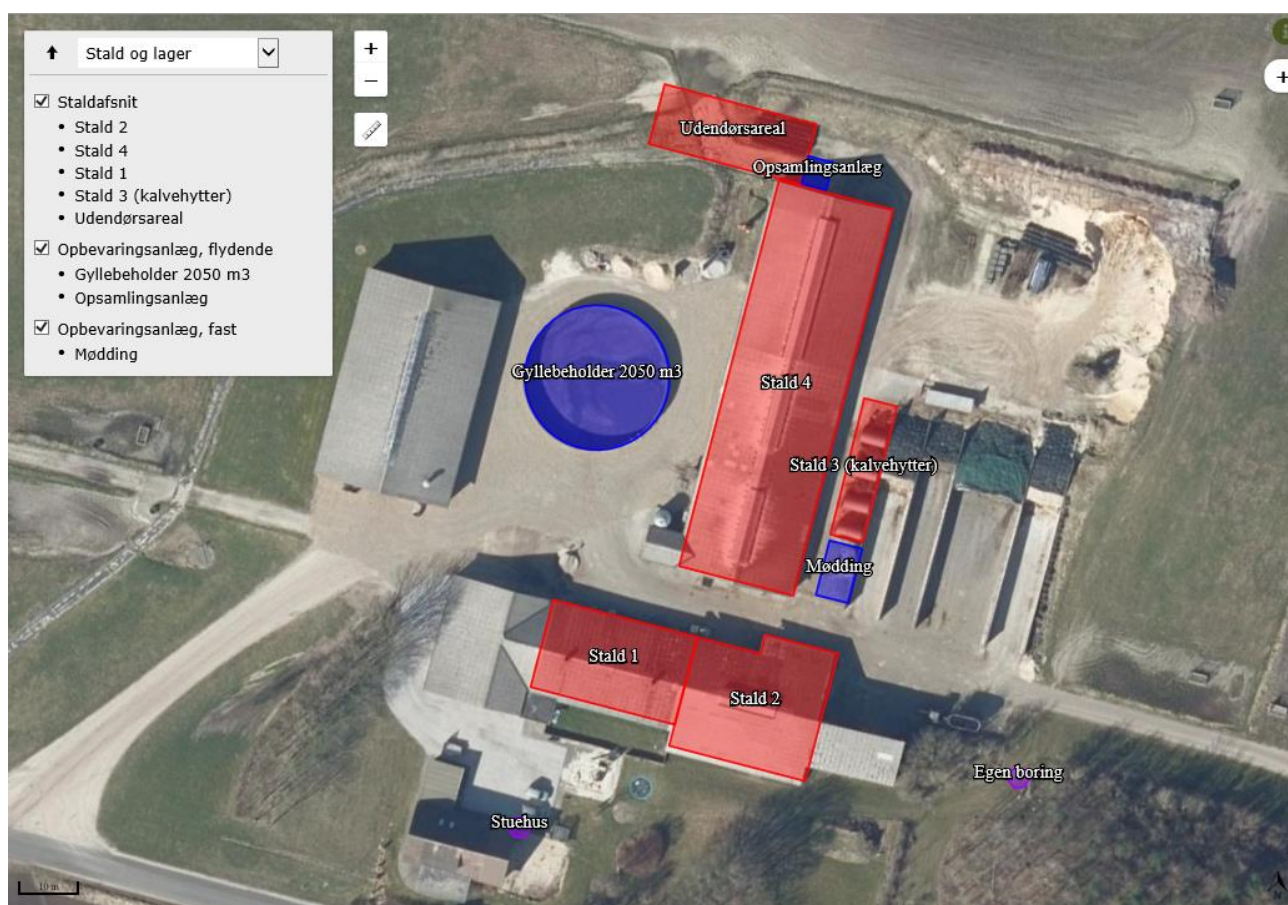
Opbevaringsanlæg

- 10) Den eksisterende møddingsplads på 60 m² kan bibeholdes. Pladsen skal placeres som vist i vilkår 11.

Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier

11) Dyreholdet på ejendommen må etableres i de med rødt markerede stalde på kort nedenfor.

12) I stalde med dyrehold skal dyretype og staldkategori på arealer der anvendes til produktion være i overensstemmelse med oversigten nedenfor.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem
Eksisterende staldafsnit				
Stald 2	547	276	Flexgruppe: Alle kvæg	Dybstrøelse
Stald 4	1.491	931	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
Stald 1	427	212	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
		51	Kalve, (under 6 mdr.).	Dybstrøelse
Lovliggørelse				
Stald 3 (kalvehytter)	150	150	Kalve, (under 6 mdr.)	Dybstrøelse

Udendørsareal/løbegård	308	308	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med fast gulv (beton)
------------------------	-----	-----	---------------------------	----------------------------------

- 13) Husdyrbruget skal drives økologisk, og skal leve op til økologireglerne og være optaget på Fødevarestyrelsens liste over økologikontrollerede virksomheder i Danmark.

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand

- 14) Der skal til beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand træffes foranstaltninger som anført i tabellen nedenfor.

Vask af maskiner	Vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på fast vaskeplads med bortledning af vaskevandet til opsamlingsbeholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske på udbringningsarealerne.
Rengøring af arealer	Affald, foderrester, gødningspild mv. skal fjernes fra befæstede arealer, som har afledning af overfladevand til nedsivning eller recipient.
Vedligeholdelse af anlæg	Afløb, beholdere, pumper og andet, som anvendes til afledning af spildevand, restvand og saftafløb, skal altid være i driftsklar stand. Ændret håndtering af spildevand, restvand og saftafløb skal anmeldes til kommunen.
Håndtering af gylle	Håndtering af gylle skal foregå under opsyn og eventuelt spild skal straks opsamles. Påfyldning af gyllevogne skal ske med vognmonteret pumpe, der har returløb til tanken eller på fast plads med afløb til opsamlingsbeholder.
Opbevaringsanlæg generelt	Opbevaringskapaciteten skal være mindst 7 mdr.
Kompost- og ensilageopbevaring	Ved etablering af kompost og ensilage i markstakke skal tidspunkt og placering noteres på et kortbilag i driftsjournalen.
Oplag af olie og medicin	Eventuelt spild af olie skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale – eks. kattegrus. Spildolie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening. Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.

Affald	Affald skal opbevares og bortskaffes, efter kommunens til en hver tid gældende affaldsregulativ.
--------	--

Beskyttelse i forhold til naboer

- 15) Der skal til beskyttelse imod væsentlige nabogener træffes foranstaltninger, som anført i tabellen nedenfor.

Fluer og skadedyr	Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). På forlangende skal indgås kontrakt med autoriseret rottebekæmpelsesfirma.																																				
Lugt	Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder renholdelse og tørhed på den faste del af staldgulvet, renholdelse for at hindre støv- og smudsbelægninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.																																				
Støj	Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige nedenstående værdier, målt ved nabobeboelser, eller deres opholdsarealer.																																				
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Dag</th> <th>Tidsrum</th> <th>db(A)</th> <th>Midlingstid</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mandag - fredag</td> <td>07.00 - 18.00</td> <td>55</td> <td>8 timer</td> </tr> <tr> <td>Mandag - fredag</td> <td>18.00 - 22.00</td> <td>45</td> <td>1 time</td> </tr> <tr> <td>Lørdag</td> <td>07.00 - 14.00</td> <td>55</td> <td>7 timer</td> </tr> <tr> <td>Lørdag</td> <td>14.00 - 18.00</td> <td>45</td> <td>4 timer</td> </tr> <tr> <td>Lørdag</td> <td>18.00 - 22.00</td> <td>45</td> <td>1 time</td> </tr> <tr> <td>Søn- og helligdag</td> <td>07.00 - 22.00</td> <td>45</td> <td>1 time</td> </tr> <tr> <td>Alle dage</td> <td>22.00 - 07.00</td> <td>40</td> <td>½ time</td> </tr> </tbody> </table>	Dag	Tidsrum	db(A)	Midlingstid					Mandag - fredag	07.00 - 18.00	55	8 timer	Mandag - fredag	18.00 - 22.00	45	1 time	Lørdag	07.00 - 14.00	55	7 timer	Lørdag	14.00 - 18.00	45	4 timer	Lørdag	18.00 - 22.00	45	1 time	Søn- og helligdag	07.00 - 22.00	45	1 time	Alle dage	22.00 - 07.00	40	½ time
	Dag	Tidsrum	db(A)	Midlingstid																																	
	Mandag - fredag	07.00 - 18.00	55	8 timer																																	
	Mandag - fredag	18.00 - 22.00	45	1 time																																	
	Lørdag	07.00 - 14.00	55	7 timer																																	
	Lørdag	14.00 - 18.00	45	4 timer																																	
	Lørdag	18.00 - 22.00	45	1 time																																	
Søn- og helligdag	07.00 - 22.00	45	1 time																																		
Alle dage	22.00 - 07.00	40	½ time																																		
Kontrol og målinger for støj	Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt medmindre den seneste kontrol viser, at vilkårene ikke er overholdte. Måle- og beregningspunkter fastsættes efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden. Hvis de fastsatte støjgrænser overskrides, skal der sammen med rapport om målinger/ beregninger fremsendes forslag til støjreduktion ned til de fastsatte grænseværdier og med tidsplan for gennemførelse. Ved målinger/beregninger for støj, udarbejdelse af afrapportering og gennemførelse af eventuelle tiltag for støjreduktion, skal udgifterne hertil alene afholdes af virksomheden.																																				
Lys	Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for de omkringboende.																																				

	Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.
Støv	Driften må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, som af tilsynsmyndigheden skønnes at være væsentlige. Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner, eller anden støvbegrænsende foranstaltninger.
Døde dyr.	Døde dyr skal bortskaffes til godkendt destruktionsvirksomhed. Animalsk affald, herunder selvdøde dyr skal opbevares og afhændes i overensstemmelse med den til enhver tid gældende bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr.

Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 16) Dokumentation i form af logbog, kvitteringer og opbevaringsaftaler opbevares i mindst 3 år og forevises tilsynsmyndighed efter anmodning.

Uheld og risici

- 17) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til at anmelde dette til tilsynsmyndigheden, Ringkøbing-Skjern Kommune den først kommende hverdag. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.
- 18) Senest 14 dage efter driftsuheld skal driftsansvarlig fremsende en skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.
- 19) Ejendommens beredskabsplan/driftsforskrift skal til en hver tid være ajourført.

Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi

- 20) På husdyrbruget skal der være fokus på energioptimering evt. ved et energitjek.

Ophør

- 21) Ved ophør af driften, skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Bl.a. skal stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand, samt affald bortskaffes, efter gældende regler.

Note: Efter landzonebestemmelserne jf. planlovens §§ 37 og 38 kan overflødige driftsbygninger tages i brug til en række formål, uden egentlig kommunal godkendelse, altså alene efter anmeldelse.

Formalia

Lovgrundlag

Miljøtilladelsen er givet på baggrund af husdyrbrugsloven, hvor krav efter VVM-direktivet og habitatdirektivet, samt i et vist omfang regler fra miljøbeskyttelsesloven og planlovens landzoneregler varetages.

Miljøtilladelsen suppleres af generelle regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og den generelle regulering i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Grundlaget for miljøtilladelsen var på godkendelsestidspunktet:

- Kommuneplan 2021-2033
- Husdyrbrugsloven, Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006 senest ændret i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 520 af 1. maj 2019
- Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 2225 af 27. november 2021
- Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning nr. 2243 af 29. november 2021 (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om anvendelse af gødning nr. 1551 af 2. juli 2021.
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, nr. 1986 af 27. oktober 2021 (Naturbeskyttelsesloven).
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 2091 af 12. november 2021
- Bekendtgørelse om affald, nr. 2512 af 10. december 2021 (Affaldsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines nr. 1257 af 27. november 2019 (Olietankbekendtgørelsen).

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

Høring og offentliggørelse

Udkastet til miljøtilladelsen har været i 2 ugers høring hos ansøger, konsulent og naboer fra 21. november 2022 til den 5. december 2022.

Naboer: Ejere og beboer af boliger og bygninger indenfor konsekvensradius på 295 meter

Matrikulære naboer: Matrikulære naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Ringkøbing-Skjern kommune vurderer at udvidelser på anlæggene generelt er af underordnet betydning for de matrikulære naboer til ejendommens markarealer. Nabohøringen tager derfor udgangspunkt i den matrikler, hvorpå anlæggene ligger. De naboer til markarealer, som i særlige tilfælde bliver berørt af udvidelsen, bliver inddraget i høringen i henhold til forvaltningslovens almindelige regler om partshøring. Det er i den aktuelle sag vurderet, at der ikke er nogen, som skal inddrages i høringen.

I forbindelse med høringen er der ikke indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Afgørelse om miljøtilladelsen vil blive offentliggjort den 12. december 2022 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug.

Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøtilladelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages, at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af de myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage, kan Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen.

Udnyttelse af miljøtilladelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles, sker på eget ansvar.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen.

For behandling af klager, der indbringes for nævnet, herunder anmodning om genoptagelse, betaler klager et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves, eller klagen afvises, som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen. Klagen skal være modtaget og registreret senest den 9. januar 2023.

Indsendelse af klage

Det er obligatorisk for klager, at bruge Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale Klageportal, med mindre, du har fået en tilladelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet, der fritager dig for, at anvende den digitale Klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale Klageportal.

Digital Klageportal

Hvis du ønsker, at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på dette link: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er indsendt til Miljø- og Fødevareklagenævnet, og når du har indbetalt klagegebyret. Du betaler gebyret via elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling.

Anmodning om fritagelse for indsendelse, via klageportal

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal, som udgangspunkt, afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing. Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hjælp til klage

Miljø- og Fødevareklagenævnet stiller i et vist omfang, en supportfunktion til rådighed ved oprettelse af en klage. Supportfunktionen kan kontaktes pr. tlf.: 7240 5600, eller på mail: nh@naevneneshus.dk. De kan kontaktes på følgende tidspunkter: man.-fre. 9.00-15.00.

Udnyttelse og kontinuitet

En miljøtilladelse efter § 16b i husdyrbrugsloven bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter at miljøtilladelsen er meddelt. Miljøtilladelsen anses for udnyttet, når byggeriet faktisk er afsluttet. Hvis der ikke foreligger et byggeri anses en tilladelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

En udnyttet miljøtilladelse kan bortfalde helt eller delvist, hvis den efterfølgende ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år. Udnyttelsen forudsætter at mindst 25 % af det godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt og at den driftsmæssige udnyttelse ikke på noget tidspunkt ophører i 3 på hinanden følgende år. Driftsmæssig udnyttelse kræver, at der er dyr på produktionsarealerne svarende til mindst 50 % af det mulige ifølge dyrevelfærdskravene.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Ivan Thesbjerg
Afdelingsleder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Poul Bennetzen
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til miljøtilladelse er sendt til:

Ansøger:

- Ejer af husdyrbruget på adressen Grønbjergvej 24, 6971 Spjald.

Konsulent:

- Fjordland, Resenvej 85, 7800 Skive v. Lotte Stilling Nielsen, e-mail: Isn@fjordland.dk

Ejere og beboer af boliger/bygninger inden for konsekvensradius på 295 meter + matrikulære naboer til matrikel nr. 35h Hovedejelavet, Nr. Omme:

- Se bilag 2.

Kopi af miljøtilladelse er sendt til:

- Konsulent: Fjordland, Resenvej 85, 7800 Skive v. Lotte Stilling Nielsen, e-mail: Isn@fjordland.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: post@arkvest.dk
- Rådet for Grøn Omstilling, 1208 København K, e-mail: husdyr@rgo.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, e-mail: senord@sst.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk,
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftsraadet.dk

Miljøvurderingen

I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal Kommunalbestyrelsen ved afgørelsen om miljøtilladelse efter § 16 b i husdyrbrugloven vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig

- 1) landskabelige værdier,
- 2) natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning,
- 3) jord, grundvand og overfladevand, og
- 4) lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Kommunalbestyrelsen skal ved vurderingen inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år før kommunalbestyrelsens afgørelse.

Erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Ansøgningen omfatter en lovliggørelse af en plads til kalvehytter på 150 m², et udendørsareal/løbegård på 308 m² og en møddingsplads på 60 m² i tilknytning til de eksisterende bygninger. Husdyrbrugets produktionsarealer øges ved etablering af kalvehytterne og det udendørsareal/løbegård.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de nye bygninger i staldene er en naturlig udvidelse af husdyrbruget, som er erhvervsmæssig nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Beskrivelse af husdyrbruget

Ansøgt drift

Stalde og produktioner Ansøgt drift						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)

Stald 2	547	Naturlig ventilation	3 m	(#458490) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	276
Stald 4	1491	Naturlig ventilation	3 m	(#458519) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	931
Stald 1	427	Mekanisk ventilation	6 m	(#458481) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	212
				(#458480) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	51
Stald 3 (kalvehytter)	150	Naturlig ventilation	3 m	(#458520) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	150
Udendørsareal	308	Naturlig ventilation	3 m	(#458479) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	308
Sum						1928

I ansøgt drift ønsker ansøger at få lovliggjort en plads til kalvehytter på 150 m² og et udendørsareal/løbegård på 308 m². De øvrige staldafsnit er uændret i forhold til nudriften.

Arealet til udendørsareal/løbegård er indtastet i ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk som sengestald med fast gulv til malkekøer, kvier og stude. Denne gulvtype er valgt, da det umiddelbart er denne der passer bedst på arealet. Der findes ikke en kategori i ansøgningsskemaet som rammer gulvtypen præcis.

Bygningernes produktionsarealer fremgår i bilag 1.

Nudrift

Stalde og produktioner Nudrift						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Stald 2	547	Naturlig ventilation	3 m	(#468048) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	276
Stald 4	1491	Naturlig ventilation	3 m	(#468046) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	931
				(#468044) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	51
Stald 1	427	Mekanisk ventilation	6 m	(#468042) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	212
Sum						1470

Husdyrbruget er reguleret af følgende afgørelser:

- 15-09-2010 Miljøgodkendelse (ny kostald, eksisterende plansiloer udvides med 10 m i bredden og 25 meter i længde + 2 nye fodersiloer).
- 13-09-2010 Udsprinkling af overfladevand fra plansiloanlæg (eksisterende plansiloer udvides).
- 25-07-2014 Tillæg til miljøgodkendelse (opdatering af udbringningsarealer og en ændret import/export af husdyrgødning).

Kommunens bemærkninger

Miljøgodkendelsen dateret 15. september 2010 er delvis udnyttet, idet den nye kostald på 5.200 m² ikke blev etableret.

Udbringningsarealer reguleres ikke længere via en miljøgodkendelse. Der er derfor ikke fastsat vilkår mv. til udbringningsarealer i denne miljøgodkendelse.

8-års drift

Stalde og produktioner 8 års drift 2009						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Stald 2	547	Naturlig ventilation	3 m	(#468049) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	276
Stald 4	1491	Naturlig ventilation	3 m	(#468047) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	931
Stald 1	427	Mekanisk ventilation	6 m	(#468045) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	51
				(#468043) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	212
Sum						1470

Husdyrbrugets 8-årsdrift for staldanlæg er identisk med nudriften.

Produktioner med miljøteknologi

Ingen staldafsnit med miljøteknologi.

Gødningsoptbevaringsanlæg

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gyllebeholder 2050 m ³	Flydende				521
Mødding	Fast				60
Opsamlingsanlæg	Flydende	Dette er et anlæg til opsamling af gødning og overfladevand fra udendørsareal/løbegård.			23
Nudrift					
Gyllebeholder 2050 m ³	Flydende				521
8 års drift					
Gyllebeholder 2050 m ³	Flydende				521
Gødningssande					
Lagernavn	Gødningstype	Øvrige oplysninger			Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Mødding	Kvæg, heste, får og geder				60
Nudrift - Ingen data					
8 års drift - Ingen data					

I ansøgt drift lovliggøres en ny møddingsplads på 60 m²

Bemærkning

På ejendommen er desuden etableret en fortank på 30 tons med fast overdækning. Herfra sker der udsprinkling af overfladevand fra ensilageplads.

Der søges om et opsamlingsanlæg på 23 m³ til opsamling af overfladevand fra udendørsarealet/løbegården.

Opbevaringsanlæg med miljøteknologi

Der er ingen miljøteknologi for opbevaringsanlæg.

Lagerregnskab og opbevaringskapacitet

Dybstrøelse køres på møddingsplads og herfra videre til markstak.

Kommunen har beregnet en opbevaringskap. på ca. 9 måneder.

Det lovpligtige opbevaringskap. er derfor overholdt.

Lokalisering

Forbudszoner

Indenfor forbudszonerne må der ikke etableres nybyggeri (husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg) eller udvidelser/ændringer i eksisterende bygninger, der medfører forøget forurening.

Område	Afstandskrav	Afstand målt fra stald 3 (kalvehytter), det udendørsareal/løbegård og møddingsplads der ønskes lovliggjort.
By - og sommerhuszoner	50 meter	>50
Lokalplanområder	50 meter	>50
Nabobeboelsesbygninger	50 meter	>50
Afstand til kategori 1-natur og kategori 2-natur*	10 meter	>10

* Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

Der er intet nybyggeri eller ændringer/udvidelser i de eksisterende bygninger indenfor forbudszonerne.

Afstandskrav

Til husdyranlæg generelt (stald, opbevaringslager og/eller ensilage- opbevaringsanlæg) er der faste afstandskrav for at beskytte imod forurening eller væsentlige gener fra anlæggene.

Afstandskravene gælder kun for nybyggeri, og eksisterende anlæg er derfor ikke omfattet af bestemmelsen.

Type	Afstandskrav (m)	Mindste afstand til stald 3 (kalvehytter), det udendørsareal/løbegård og møddingsplads der ønskes lovliggjort (m)
Vandforsyning til < 10 ejendomme	25	>25
Vandforsyning til > 10 ejendomme	50	>50
Vandløb, dræn og søer * ¹	15	>15
Offentlig vej, privat fællesvej	15	>15
Levnedsmiddelvirkosomhed	25	>25
Beboelse på samme ejendom * ²	15	>15
Naboskel	30	>30

*¹ Fra åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m² skal der være mere end 100 meter til opbevaringsanlæg for flydende husdyrgødning.

*² Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

De lovpligtige afstandskrav er ifølge ansøgningens oplysninger overholdt.

Da de lovpligtige afstandskrav er overholdt, vurderes anlægget derfor, placeringsmæssigt, ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Beskyttelseslinjer

Naturbeskyttelseslovens bestemmelser om bygge- og beskyttelseslinjer skal sikre, at de nærmeste omgivelser ved søer og åer samt omkring fortidsminder, skove og kirker friholdes for bebyggelse eller andre væsentlige landskabelige indgreb.

Der er ved behandlingen af sagen taget stilling til nedenstående beskyttelseslinjer, og det er med X angivet, om nybyggeri på ejendommen ligger indenfor eller udenfor linjerne.

Beskyttelseslinje	Indenfor (x)	Udenfor (x)	Beskyttelseslinje	Indenfor (x)	Udenfor (x)
Klitfredede arealer		x	Skove		x
Strand		x	Fortidsminder		x
Søer		x	Kirker		x
Vandløb		x			

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at husdyrbrugets anlæg ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

Samlet vurdering af lokalisering

Idet husdyrbruget ligger udenfor forbudszoner, alle afstandskrav er overholdt og anlæggets placering ikke er i strid med beskyttelseslinjer, er det Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering, at husdyrbruget ikke placeringsmæssigt vil give anledning til væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Påvirkning af landskab

Husdyrbruget ligger inden for de områder, som i kommuneplanen er udpeget som geologiske interesseområder men uden for bevaringsværdige landskaber, større uforstyrrede landskaber og værdifulde kulturmiljøer.

Geologiske interesseområder

Husdyrbruget ligger indenfor det geologiske interesseområde Skovbjerg Bakkeø samt indenfor det værdifulde geologiske område benævnt Fjaldene. Der er vigtigt at de geologiske landskabsformer, deres indbyrdes overgang og sammenhænge fremtræder klart i landskabet. De nye kalvehytter og udendørsareal/løbegården placeres i tilknytning til eksisterende bygninger og vurderes ikke at være i strid med kommuneplanen.

Landskabsvurdering

Husdyrbruget ligger i landskabstypen Skovbjerg Bakkeø og Mosaiklandskab.

Landskabets kendetegn:

Dette landskabsområde ligger i den østlige del af kommunen på et højtliggende terræn, der er en del af Skovbjerg Bakkeø. Langt de fleste steder er landskabet kendetegnet ved et småbakket terræn med flere smeltevandsdale.

Området indeholder mange landskabsselementer i forskellige skala, som derved har skabt et mosaiklandskab.

Landskabsområdet er præget af opdyrkning og tilplantning af heden. Plantager er derfor nogle af de bærende karaktertræk sammen med hegn, der afgrænser marker i middelstor skala. Heder findes spredt i landskabet som en reference til landskabet inden opdyrkingen og tilplantningen.

Terræn og bevoksning begrænser udsigterne på tværs af landskabet og skaber lukkede landskabsrum. Landskabsværdierne knytter sig især til de store plantager og heder samt Vorgod Ådal, der har en lille skala og afgræssede enge omkring Vorgod Å.

Landskabsområdet rummer få tekniske anlæg, men tekniske anlæg i omkringliggende landskabsområder påvirker hovedparten af dette landskabsområde. Få steder i Vorgod Ådal og ved Momhøje er landskabet frit for visuel påvirkning.

Landskabskarakteren

Landskabets mosaik af plantage, hede, dyrkede marker og afgræssede enge er væsentlige for landskabsområdets karakter og bør understøttes.

Landskabets geologiske karaktertræk af et bakket terræn med tydelige smeltevandsdale bør fortsat kunne aflæses, og bør derfor styrkes og opretholdes.

Skovrejsning

Landskabsområdet har kapacitet til mere skov, når det understøtter den eksisterende mosaikkarakter, og skov kan derfor indpasses i små til store enheder. Der bør lægges vægt på at skabe oplevelsen af den karakteristiske rumlige afgrænsning, som landskabet har, når man færdes i landskabsområdet. Ny skov bør hverken sløre oplevelsen af heder eller gravhøje.

Det er ligeledes væsentligt, at ny skov ikke bliver placeret i terrænlavninger og ådale og derved slører oplevelsen af den åbne karakter, der også er karakteristisk for landskabet.

Ny skov kan sikre en grøn overgang mellem by og landskab samt tekniske anlæg, så bebyggelse og anlæg ikke er så fremtrædende i landskabsbilledet. Skovrejsning bør ske på en måde, så der stadig er indsigtskiler til kirker.

Landbrugsbyggeri/stort byggeri i det åbne land

Det er muligt at etablere landbrugsbyggeri i forskellig skala, da landskabsområdet har kapacitet til forskellige former for tilpasning. Landbrugsbyggeri bør holdes i en lille til middel skala og tilpasses den karakter, området fremstår med. Landbrugsbyggeriet bør afskærmes af beplantning

Ved alt byggeri bør den samlede bygningsmasse fremstå ensartet og harmonisk i landskabet.

Afskærmning ved hjælp af bevoksning bør tage udgangspunkt i eksisterende hegnsstrukturer samt øvrig beplantning. Ny beplantning bør understøtte disse strukturer.

Etableringen af stort landbrugsbyggeri eller andet stort byggeri bør kun ske på baggrund af en konkret vurdering af indpassningsmulighederne. Stort byggeri kan optræde dominerende i landskabet og bør indpasses på en måde, hvor skalaen nedtones. Eksempelvis bør byggeriet placeres så lavt i terrænet som

muligt, så terrænets afskærmende effekt udnyttes, og ligeledes bør bevoksningsstrukturen af hegn og plantage udnyttes til helt eller delvist at afskærme byggeriet.

Ådale bør friholdes for landbrugsbyggeri.

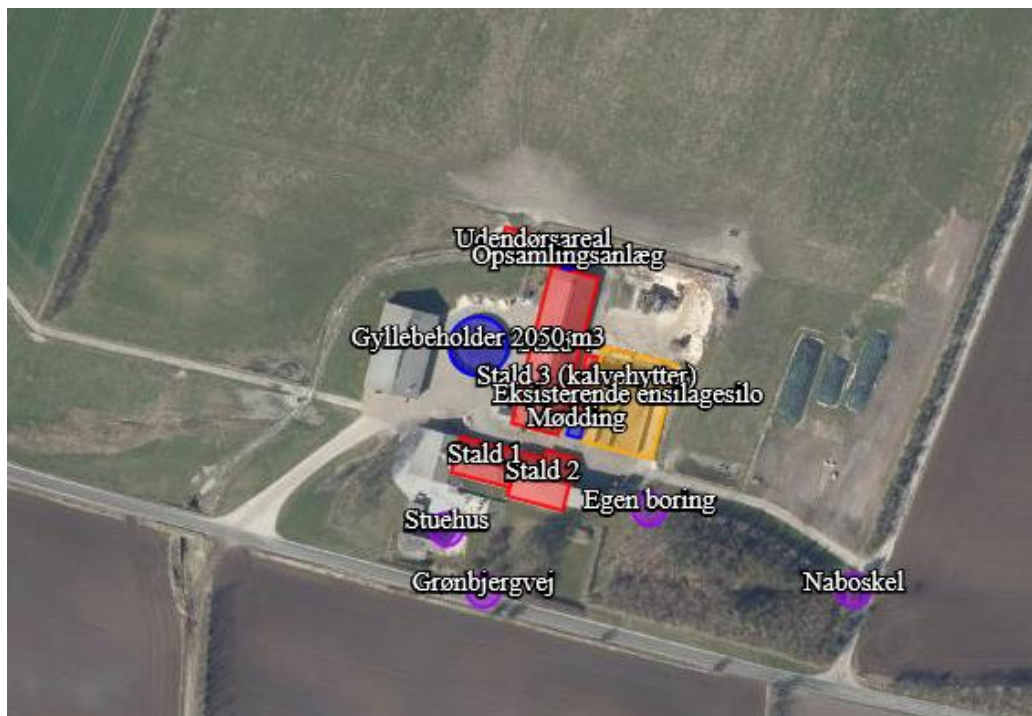
Bygningsbeskrivelse

De nye kalvehytter, det udendørsareal/løbegård og møddingspladsen er etableret i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse. Hele ejendommen fremstår fortsat som en samlet enhed efter de nye bygninger.

Der skabes sammenhæng mellem nye og gamle bygninger ved at arbejde med en gennemgående farveholdning og materialevalg. De nye kalvehytter og udendørsareal/løbegård og møddingsplads er opført i lignende materialer og farvevalg som de eksisterende bygninger.

For at fremme byggeriets indpasning i landskabet er der stillet vilkår til et afdæmpet valg af farvenuance samt brug af ikke reflekterende materialer.

Beplantning:

Den nye møddingsplads og kalvehytterne afskærmes mod indkik til pladserne af de eksisterende bygninger på ejendommen.

De eksisterende læhegn mod hhv. nord, vest og øst for det nye udendørsareal/løbegård afskærmer mod direkte indkik til pladsen. Mod syd afskærmes pladsen mod indkik af de eksisterende bygninger.

Beplantning udgør et betydningsfuldt element ved at relatere et bygningsanlæg til landskabet og visuelt binde det til jordoverfladen og skabe et harmonisk anlæg.

Især beplantningen op til og omkring bygningerne har betydning for helhedsbilledet i forhold til omgivelser og landskabet. Sammen med stillingtagen til materialer og farver er beplantning vigtigt for staldanlægs miljø ude og inde samt for den visuelle opfattelse af byggeriet i sig selv og i tilknytning til dets omgivelser.

Der stilles ikke vilkår om beplantning omkring de nye bygninger, idet der ikke er direkte indkik hertil. Den eksisterende plantning sydøst for ejendommen bør bibeholdes og vedligeholdes.

Samlet vurdering af påvirkningen af landskab

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte husdyrbrug ikke er i modstrid med ønsket om at bevare det åbne landskab og beskytte de landskabelige hensyn, der er beskrevet i kommuneplanens retningslinjer for udviklingen af Ringkøbing-Skjern Kommune. Husdyrbruget vurderes således, hverken at skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet, eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

Påvirkning af vilde planter og dyr.

Ammoniak påvirkning af natur

Påvirkningen af natur med dens bestande af vilde planter og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning vurderes på baggrund af følgende

Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme natur-områder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 29, i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Kategori 1-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen. Desuden omfatter § 7, stk.1, nr. 1 heder og overdrev indenfor Internationale Naturbeskyttelsesområder, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3.

Kategori 2-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 2, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3-Natur.

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående Kategori 1- og 2-Natur, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav.

Kommunen skal konkret vurdere, følgende beskyttede ammoniakfølsomme naturtyper uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Det drejer sig om heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der ligger uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale, eller lokale naturinteresser og ved vurdering af, om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområder omfattet af Kategori 3-Natur, skal kommunen inddrage følgende fire kriterier:

1. Det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt, om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegning af særligt værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer, samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser.
2. Om de aktuelle områder er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje, eller anden planlagt naturindsats.
3. Det aktuelle naturområdes naturkvalitet.
4. Kvælstofbidrag fra området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder, for så vidt angår skove, om de gødskes.

Kravene til ammoniakdepositionen er forskellige i de tre kategorier. Kravene fremgår af nedenstående tabel. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager), som følge af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 1-Natur

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Tihøje Hede	Kategori 1	Ansøger	2	Bn	0,0	0,0	0,0

I kraft af den store afstand (mere end 3 km) til kategori 1 naturområdet er det vurderet, at lovliggørelse af en plads til kalvehytter, et udendørsareal/løbegård og en møddingsplads, samt at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af nærmeste Kategori 1-

Natur.

Kommunen vurderer samtidig, at der ikke er andre kategori 1 naturområder, som vil blive væsentlig påvirket af lovliggørelsen af husdyrbruget. Det begrundes i de meget store afstande til de andre kategori 1 naturområder.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 2-Natur

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Overdrev NV	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Overdrev SV	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0

Det nærmeste Kategori 2 område ligger ca. 2,0 km nordvest og 2,8 km sydvest fra de nærmeste anlæg på husdyrbruget. Naturområderne er §3 moser.

Tålegrænsen for overdrev vurderes til at være mellem 10-20 kg N /ha/år.

Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er, ifølge Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) i gennemsnit for årene 2016-2018, beregnet til 15,0 kg N/ha/år i området omkring de 2 naturarealer.

Det betyder, at den øverste tålegrænse ikke er overskredet.

En beregning af ammoniakdepositionen til de 2 overdrev viser, at totaldepositionen til området fra det samlede produktionsanlæg maksimalt vil være på 0,0 kg N/ha/år.

Beskyttelsesniveauet for Kategori 2-Natur er fastsat til en samlet belastning fra husdyrbruget på maksimalt 1,0 kg N/ha/år. Da totalbelastningen af naturområdet vil ligge under 1,0 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet til det konkrete naturområde overholdt.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 3-Natur og øvrig natur

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget er der registreret 2 §3 heder. Moser, heder, enge, strandenge, søer og overdrev er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven, som beskytter disse naturområder imod tilstandsændringer.

Kategori 3 natur er heder under 10 ha, overdrev under 2,5 ha, samt moser og ammoniakfølsomme skove.

Kategori 3-naturområderne og øvrigt §3 beskyttet natur indenfor 1.000 meter fra staldanlægget er angivet i tabellen nedenfor:

Naturtype	Afstand fra anlæg	Retning	Merbelastning Kg N/ha (ansøgt i forhold til :)	
			Nudrift	8-årsdrift
Hede N	661	Nord	0,0	0,0

Hede SV	591	Sydvest	0,0	0,0
Sø/vandhul	973	sydvest	0,0	0,0

Beskyttelsesniveauet for Kategori 3-Natur er fastsat til en merbelastning på 1,0 kg N/ha/år med mulighed for, at der kan tillades en højere merdeposition, hvis kommunen vurderer, at det konkrete naturområde kan tåle det.

Idet merbelastningen til Kategori 3-Natur områderne ligger under 1,0 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet overholdt til Kategori 3-Natur.

Sø/vandhul

Søer og vandhuller over 100 m² er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 om forbud mod tilstandsændringer. Søer og vandhuller påvirkes af tilførsel af næringsstoffer fra nærliggende markområder i omdrift. Udgravning og oprensning af søer og vandhuller er som udgangspunkt ikke tilladt uden en dispensation. Det samme gælder aktiviteter, som vil ændre vandhullets vandstand.

De fleste vandhuller beliggende i agerlandet er næringspåvirkede i større eller mindre grad gennem diffus tilførsel af næringsstoffer fra nærliggende marker i omdrift. Det betyder, at de fleste vandhuller er eutrofe, bortset fra enkelte vandhuller, som ligger sammen med heder eller i skovområder, hvor de ikke påvirkes med næringsstoffer.

Idet søen/vandhullet ligger omgivet af marker i omdrift, er det kommunens vurdering, at søen/vandhullet er næringspåvirket. Ammoniak påvirkning fra luften vil være af uvæsentlig betydning for søen/vandhullet, idet bidraget fra markerne er væsentligt større end det der afsættes fra luften.

Da søen/vandhullet ligger ca. 973 meter sydvest fra staldanlægget, vurderer kommunen, at merbelastningen er så minimal, at den ikke vil medføre biologiske ændringer af naturtypens tilstand.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at lovliggørelsen af husdyrbruget ikke vil medføre påvirkning af søen/vandhullet.

Påvirkning af bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal, i henhold til Habitatdirektivets artikel 12, indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV.

For dyrearterne, er der bl.a. forbud imod beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder og imod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer, eller vandrer.

For plantearterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Følgende dyrearter kan tænkes, at forekomme i Ringkøbing-Skjern Kommune:

- Småflagermus, Markfirben, Odder, Spidssnudet frø og Strandtudse, samt visse vandtilknyttede insekter. Arterne er næppe tilknyttet driftsbygningerne, men nedenstående arter kan muligvis have levested, fødesøgningsområde, eller opholdssted i habitater tilknyttet, eller i nærheden af udbringningsarealerne:

- Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt af driften af husdyrbruget.
- Odder: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb, sø eller fjord, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Bæver: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb eller søer, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget. Har sin hovedaktivitet i et kerneområde, hvor dæmninger og bæverbo kan observeres - som oftest nær pilebuske, birk, bævreasp og røn.
- Ulv: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til større skov- og hedeområder med en stor bestand af krondyr. Foretrækker tyndt befolkede områder, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Markfirben: Er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af driften af husdyrbruget.
- Visse vandtilknyttede insekter, heriblandt grøn kølleguldsmed: Kan være tilknyttet nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger dog ingen aktuelle registreringer. Disse påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges, eller gror til.
- Spidssnudet frø og strandtudse: Kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger ingen aktuelle registreringer. Padder påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges eller ændrer karakter.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på grundlag af det oplyste:

- At det areal, der omfatter lovliggørelse af byggeri hovedsagelig er almindelig omdriftsareal, og inddragelsen til bebyggelse ikke vil påvirke bilag IV-arter væsentligt.
- At der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske øvrige ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for Bilag IV-arters trivsel
- At driften af husdyrbruget, samlet set, ikke vil medføre beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt ikke vil medføre ødelæggelse af de plantearter, som er optaget på EF-habitatdirektivets Bilag IV, litra b

Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr

De generelle beskyttelsesniveauer er i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-Natur overholdt. Der ligger ingen stalde, eller lagre inden for 10 meter til Kategori 1-, 2- og 3-Natur.

Overholdelsen af BAT-emissionskravet til ammoniak og det generelle beskyttelsesniveau beskytter, som udgangspunkt, de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugets produktionsanlæg.

Den reelle ammoniakudledning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakudledningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af overflader, som husdyrgødningen afsættes på.

I forhold til påvirkningen af bilag IV-arter vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøtilladelsen - drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbåren kvælstof fra produktionsanlægget minimeres til et acceptabelt niveau.

Det vurderes at ammoniakudledningen fra produktionsanlægget i sig selv og sammen med andre nærliggende husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkring liggende naturområder.

Endvidere vurderes det at det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af egnens naturområder.

Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand

Reguleringen af arealer til udbringning af husdyrgødning sker gennem generelle regler uden krav om forudgående tilladelse. Miljøvurderingen omfatter derfor alene den påvirkning som husdyrbrugets anlæg og aktiviteter derpå kan medføre.

Generelt er husdyrbrugets anlæg omfattet af kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen og ved Ringkøbing-Skjern Kommunes miljøtilsyn på husdyrbrugene føres der tilsyn med overholdelsen af bekendtgørelsen. Der er mulighed for, at der i tilladelser efter [§ 16 b](#) i husdyrbrugsloven kan fastsættes vilkår, der er mere vidtgående end bekendtgørelsens regler.

Påvirkning fra staldanlæg:

Generelt skal husdyranlæg, herunder stalde, læskure m.v., være indrettet således, at forurening af grundvand og overfladevand ikke finder sted. Tilsvarende gælder for løbegårde og lignende, hvor der er en sådan koncentration af dyr, at næringsstofferne fra husdyrgødningen set over en årrække ikke kan udnyttes på arealet.

Det er kommunens vurdering, at når staldene er etableret med fast bund eller gulve udført af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt, og som kan modstå påvirkningerne fra dyrene og de anvendte redskaber, vil der ikke være en påvirkning af jord, grundvand eller overfladevand fra staldanlægget.

Påvirkning fra gødningsopbevaringsanlæg:

Generelt skal husdyrgødning føres fra stalden til opbevaringsanlæg, som er etableret og drives i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens krav. Husdyrgødningsbaseret kompost med et tørstofindhold på mindst 30 pct. må dog også oplagres i marken (markstakke) efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

Ansøger oplyser, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til at den lagrede gylle kan udbringes i perioder, hvor der er optimale vækstbetingelser for den voksende afgrøde. Tanken tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse, og er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tankene hvert 10. år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Opbevaring af dybstrøelse sker efter lovgivning og overdækkes hvis der ikke sker tilførsel dagligt. Saftafløb/regnvand pumpes til gylletank. Udbringning af dybstrøelse sker efter regler.

Påvirkning fra foderopbevaringsanlæg:

Kraftfoder og korn:

Opbevares i siloer ved staldanlægget og/eller i lade til opbevaring af korn og øvrige råvarer.

Ensilage:

Opbevares i ensilagesiloer, eller som wrapballer.

Håndtering af spildevand, restvand og saft afløb

På et husdyrbrug kan der være forskellige typer af brugt vand og saft fra foder og husdyrgødning, som skal håndteres på forskellige måder. Definition af type, krav dertil og beskrivelse af den aktuelle håndtering på Grønbjergvej 24, 6971 Spjald er samlet i nedenstående tabel.

Sanitært spildevand
Definition og krav: Afløb fra toilet og køkken i driftsbygninger, skal afledes til et godkendt spildevandssystem. Der skal ansøges om særskilt godkendelse. Håndtering på husdyrbruget: Sanitært spildevand pumpes til eksisterende nedsivningsanlæg fra stuehus.
Regnvand
Definition og krav: Tagvand og vand fra befæstede arealer, som ledes direkte til dræn/faskine i stedet for spildevandssystem. I forhold til de befæstede arealer forudsætter dette, at der ikke er væsentlig risiko for spild af olie eller andre forurenende stoffer på de befæstede arealer. På landbrugsejendomme kan vandet fra tagflader og befæstede overflader afledes til nedsivning eller til vandløb. Alle ændringer af eksisterende afløb skal som udgangspunkt godkendes. Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer hvor vandet afledes til nedsivning skal der søges om en nedsivningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune. Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer med afledning til vandløb, herunder dræn og grøfter, skal der søges om en udledningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune. Håndtering på husdyrbruget: Regnvand afledes til grøft.
Møddings- og ensilagesaft
Definition og krav: På møddingspladser, ensilagepladser og pladser til kalvehytter skal regnvand, som falder på pladserne og væske der løber fra saftgivende ensilage og fast gødning opsamles i en godkendt beholder og udbringes efter samme regler som gylle og fast gødning. Håndtering på husdyrbruget: <u>Ensilagesiloer</u> Ensilagesiloer falder mod syd og har afløb til fortank og udsprinklingsanlæg (jf. byggesag fra 2016) Plads med kalvehytter samt møddingsplads har afløb til gyllekanal i ungdyrstald (stald 1) <u>Møddingsplads</u> Afløb til gyllekanal i ungdyrstald. <u>Udendørsareal/løbegård</u> Der er etableret afløb til beholder for den flydende husdyrgødning fra udendørsarealet/løbegård.
Restvand
Definition og krav: Mælkerumsvand samt vand fra vask af produkter fra husdyrhold, foderrekvisitter og lignende fra almindelig landbrugsdrift. Væske fra ensilageopbevaringsanlæg med ikke-saftgivende ensilage og væske, der udelukkende er opsamlet fra ensilageopbevaringsanlæg senere end 1 måned fra ilægning af saftgivende ensilage. Restvand kan efter anmeldelse til Ringkøbing-Skjern Kommune udsprinkles på landbrugsarealer med en afgrøde. Betingelserne i landbrugets byggeblad om udsprinkling af ensilagesaft og restvand skal være opfyldt. Håndtering på husdyrbruget: Mælkerumsvand og andet rengøringsvand fra staldanlæg ledes til gyllebeholder. <u>Kotunnel under vej:</u>

Overfladevandet fra kotunnel ledes til opsamlingsbeholder og ledes herfra videre til udsprinkling.
Spildevand fra vaskeplads
<p>Definition og krav: Spildevand fra vask af landbrugsmaskiner skal opsamles i gyllebeholder eller anden godkendt beholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske i marken.</p> <p>Håndtering på husdyrbruget: På husdyrbruget foretages vask af maskiner på en støbt plads m. afløb til gylletanke. Der rengøres ikke marksprøjter på ejendommen, idet ejendommen drives økologisk.</p>

Påvirkning fra opbevaring af bekæmpelsesmidler, olie og brændstof

Ansøger oplyser, at olietanke står på fast bund i maskinhus, I maskinhuset opbevares der også olie, smøremidler, rensmidler, gødningsstoffer mv.

Ringkøbing-Skjern Kommune kan oplyse, at generelt skal opbevaring ske, så der ikke er risiko for at forurene jord, vandmiljø og grundvand. Det betyder i praksis, at der ikke må være afløb fra opbevaringsrum, med mindre det fører til en opsamlingsbeholder. Det betyder også, at gulvet skal være med tæt bund. Spild skal suges op med f.eks. kattegrus eller savsmuld og afleveres til en genbrugsstation.

Påvirkning af grundvand

Anlægget ligger i område med almindelige drikkevandsinteresser.

På husdyrbrugets arealer er der markvandingsboringer. Ved boringer, jf. § 22, stk. 1 i Miljøbeskyttelsesloven, bør der holdes en beskyttelseszone omkring borestedet på mindst 10 m for almene vandforsyningsboringer og på mindst 5 m for ikke-almene vandforsyningsboringer.

Det vil sige, at der skal holdes en sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandboringerne på mindst 5 meter. Opblanding og opbevaring af bekæmpelsesmidler, herunder tom emballage, samt andre stoffer, der kan forurene grundvandet, er heller ikke tilladt inden for fredningsbæltet.

Håndtering og opbevaring af affald

Ansøger oplyser:

Veterinært affald

Omfatter medicinrester og medicinsk udstyr i form af brugte skalpeller, sprøjter og kanyler.

I landbruget anvender brugeren ikke medicinske præparater, og der opstår ikke vævsaffald, som ved udslip kan udgøre en særlig risiko for det omgivende miljø. I tilfælde af, at der skal anvendes særlige medicinske præparater til særlige behandlinger, som ved sin virkemåde kan udgøre en risiko for det omgivende miljø eller de personer, der håndterer præparatet, foretages behandlinger af en dyrlæge, som også er ansvarlig for håndteringen af eventuelt affald.

Brugte kanyler, skalpeller og sprøjter vurderes ikke at udgøre en generel miljøtrussel, men skal af arbejdsmiljømæssige årsager, for at undgå skader på medarbejdere, dyr og andre, der håndterer affaldet, håndteres forsvarligt. Opsamling sker derfor i egnede plastbeholdere, som bortskaffes gennem kommunalt godkendte/anviste ordninger.

Mængden af medicinrester vil være små, idet alt indkøbt medicin normalt vil blive anvendt til behandling. Eventuelle rester bortskaffes via apoteket eller andre godkendte ordninger.

Ufarligt emballageaffald

De væsentligste mængder foder leveres i løs vægt uden emballage, men enkelte specialprodukter leveres som sækkevarer/storsække eller i plastdunke. Såsæd til markbruget leveres som sækkevarer eller i storsække. Emballageaffald fra medicinpakninger forefindes kun i begrænsede mængder.

Derud over forekommer emballage fra rengørings- og desinfektionsmidler. Afdækningsplast fra ensilage og/eller halm forekommer kun i begrænsede mængder på svinebrug.

I det omfang ufarligt emballageaffald kan bortskaffes med dagrenovationen, bortskaffes det af den vej. Øvrigt affald bortskaffes i overensstemmelse med kommunens regulativer for affald.

I det omfang der bliver større mængder emballageaffald fra foderleverancer og leverancer af sædekorn og andre produkter til markbruget, samt plastdunke og afdækningsplast, bortskaffes de således gennem kommunalt godkendte/anviste ordninger.

Kemisk emballageaffald

Stammer hovedsageligt fra sprøjtemidler til markbruget, rengørings- og desinfektionsmidler samt i mindre mængder eventuelt fra olieholdige specialprodukter, maling m.m. Bortskaffes gennem kommunalt godkendte/anviste ordninger. Ejendommen drives økologisk, og derfor er produktionen af denne type affald begrænset.

Olie og kemikalieaffald

Serviceeftersyn og olieskift på traktorer og andre selvkørende maskiner sker normalt af faguddannet personale på landbrugsmaskinværksteder, som bortskaffer spildolie og andet i forbindelse med eftersynene. Den årlige mængde af spildolie på ejendommen er derfor begrænset. Opsamles og bortskaffes gennem olieleverandøren eller gennem kommunalt godkendte/anviste ordninger.

Andet kemikalieaffald i form af malingsrester og andre olieholdige produkter samt specialrengøringsmidler til rensning af maskiner vil normalt kun forekomme i begrænsede mængder. Bortskaffes gennem kommunalt godkendte/anviste ordninger.

Rengørings- og desinfektionsmidler anvendt til staldrengøringsarbejder er generelt hurtigt nedbrudte. Alle indkøbte mængder forventes anvendt, hvorved restmængder normalt ikke vil forekomme.

Affaldsmængder

Der forbruges foder, vand, el, brændstof mv., mens affaldsproduktionen fra husdyrbruget er begrænset. Reststoffer fra produktionen er primært gylle og fast gødning, som udbringes på de omkringliggende marker med henblik på en optimeret udnyttelse af gødningsværdien. Der udledes ikke spildevand fra staldene til vandmiljøet.

Alt affald på ejendommen håndteres, sorteres og opbevares efter regulativ for erhvervsaffald i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Gældende lovgivning og vilkår vurderes at modvirke væsentlige negative virkninger af husdyrbrugets produktion af affald.

Håndtering af unormale driftssituationer og uheld

Ansøger oplyser:

Risici og håndtering af mulige uheld:

Brand:

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer eller som følge af uheld ved brug af åben ild/svejsning. Der kan opstå risiko for udslip af giftige stoffer under brand. Dette søges undgået ved at vedligeholde eludstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektrisk udstyr samt elektriske installationer. Under svejsning holdes området frit for brændbare materialer og der afskærmes i nødvendigt omfang.

Gylleudslip:

Risiko ved overløb, fejl ved pumpeudstyr eller brud på gylletanken søges hindret gennem jævnlig inspektion af gyllesystemets pumpeanlæg og gyllebeholdernes tilstand. Det sikres, at pumpeudstyr ikke peger udenfor gylletanken, når udstyret ikke er i brug.

Derudover gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale jf. Bekendtgørelse om kontrol af beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning og ensilagesaft BEK nr. 1322 af 14/12/2012.

Kemikalier til husdyrbruget:

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler, konserveringsmidler til foder/ensilage og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet. Disse placeres i den sydlige ende af kostald.

Pesticider og sprøjteudstyr:

Bedriften drives økologisk.

Oplag af olie og andre kemikalier:

Olie, smøremidler, rensmidler, gødningsstoffer mv.

Placering: I maskinhus.

Udslip af miljøskadelige stoffer:

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af miljøskadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare, alarmeres alarmcentralen på telefon 1 1 2.

Bemærkning

I forbindelse med miljøgodkendelsen fra 15. september 2010 blev der udarbejdet en beredskabsplan.

Kommunens vurdering:

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udarbejdelse af en beredskabsplan tilskynder ansøger i at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, om der skal ændres i drift eller indretning, således at risikoen for uheld minimeres samt at omfanget af skaden ved uheld reduceres.

Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand

Beskyttelsen af jord, grundvand og overfladevand imod påvirkninger fra driften af husdyrbrug er reguleret i husdyrgødningsbekendtgørelsen, hvor der er generelle regler der skal overholdes, i forbindelse med etablering og drift af husdyrbrugets anlæg.

Overholdelsen af de generelle regler bliver kontrolleret gennem kommunens miljøtilsyn med husdyrbrugene, og der bliver ved hvert tilsyn foretaget en risikovurdering der anvendes til fastsættelse af tilsynsfrekvensen.

Der er til yderligere sikring imod forurening af jord, grundvand og overfladevand stillet vilkår til:

- Renholdelsen af de arealer der afleder vand til nedsivning eller recipient
- Vedligeholdelsen af afløb, pumper og andet som anvendes til spildevand, restvand og saftafløb
- Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb

- Vask af landbrugsmaskiner
- Håndtering og opbevaring af affald.
- Opbevaring af brændstof, fyringsolie og medicin.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af oplysninger fra ansøger, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte jord, grundvand og overfladevand mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Påvirkning af naboer

Husdyrbruget kan påvirke naboer med lugt-, støj-, rystelser-, lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold.

Lugt

Lugtgenekriterierne betragtes som den maksimale, miljømæssige acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype.

Genekriterierne for lugt må maksimalt være:

- 5 OUE pr. m³ og 1 LE pr. m³ i byzone og sommerhusområder og fremtidigt byzone- eller sommerhusområde der er med i kommuneplanens rammedel.
- 7 OUE pr. m³ og 3 LE pr. m³ til samlet bebyggelse og i områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til:
  - Boligformål
  - Blandet bolig og erhvervsformål
  - Offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- 15 OUE pr. m³ og 10 LE pr. m³ ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften.

Desuden beregnes en konsekvenszone, som er det område hvor det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt kan registreres, og hvor ejere og beboere i beboelses bygninger derfor bliver orienteret

Kumulation af lugt

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end 300 meter fra følgende:

- Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidig byzone- eller sommerhusområde.
- Områder i landzonen, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål, offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- Samlet bebyggelse

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end 100 meter fra nabobeboelse (beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften).

Geneafstanden skal derfor ikke forøges.

Beregninger

I ansøgningen beregnes en nødvendig geneafstand efter såvel Miljøstyrelsens lugtmodel og FMK-modellen på grundlag af produktionsarealets størrelse i m² i de enkelte staldafsnit og emissionsfaktorerne for de forskellige dyretyper og staldsystemer. Geneafstand korrigeres i forhold til placering af omboende og antal husdyrbrug i nærheden (kumulation).

I ansøgningen er der lavet følgende beregninger:

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Grønbjergvej 18 	0	FMK	77,3	77,3	671,4	Ja
Grønbjergvej 26 	0	FMK	77,3	77,3	458,3	Ja
Grønbjergvej 28 	0	FMK	77,3	77,3	696	Ja
(681) Lokalplan 65 	0	NY	158,3	142,5	2215,4	Ja
Abildå 	1	NY	158,3	174,1	2507,8	Ja
Grønbjerg 	0	NY	158,3	158,3	1928,5	Ja
Grønbjerg 	0	FMK	244,5	244,5	2249,2	Ja

Konsekvenszone: 295 m

Den korrigerede geneafstand angiver den maksimale afstand, hvor geneniveauet kan overholdes. Denne skal være mindre end den vægtede gennemsnitsafstand til bebyggelsen, hvilket er overholdt for alle områder.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveauer for lugtgener er overholdt, vurderes det, at lovliggørelsen af en plads til kalvehytter på 150 m², et udendørsareal/løbegård på 308 m² og en møddingsplads på 60 m². ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

Beregninger af lugtemissioner fra produktioner

Ansøgt drift:

Staldafsnit								
Stald 2	Produktionsld	Antal måneder	Lugt	Lugt	Effekt af	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal (m ²)
		udegående	(LE/s)	(OU/s)	teknologi (%)	(LE/s)	(OU/s)	
	458490	0	855,6	3588,0*	0	855,6	3588,0*	276
Stald 4	Produktionsld	Antal måneder	Lugt	Lugt	Effekt af	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal (m ²)
		udegående	(LE/s)	(OU/s)	teknologi (%)	(LE/s)	(OU/s)	
	458519	0	2886,1	12103,0	0	2886,1	12103,0	931
Stald 1	Produktionsld	Antal måneder	Lugt	Lugt	Effekt af	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal (m ²)
		udegående	(LE/s)	(OU/s)	teknologi (%)	(LE/s)	(OU/s)	
			458481	0	657,2	2756,0	0	
	458480	0	158,1	663,0	0	158,1	663,0	51
Stald 3 (kalvehytter)	Produktionsld	Antal måneder	Lugt	Lugt	Effekt af	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal (m ²)
		udegående	(LE/s)	(OU/s)	teknologi (%)	(LE/s)	(OU/s)	
	458520	0	465,0	1950,0	0	465,0	1950,0	150
Udendørsareal	Produktionsld	Antal måneder	Lugt	Lugt	Effekt af	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal (m ²)
		udegående	(LE/s)	(OU/s)	teknologi (%)	(LE/s)	(OU/s)	
	458479	0	954,8	4004,0	0	954,8	4004,0	308
Sum			5976,8	25064*		5976,8	25064*	

Nudrift:

Staldafsnit								
Stald 2	Produktionsld	Antal måneder	Lugt	Lugt	Effekt af	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal (m ²)
		udegående	(LE/s)	(OU/s)	teknologi (%)	(LE/s)	(OU/s)	
	468048	0	855,6	3588,0	0	855,6	3588,0	276
Stald 4	Produktionsld	Antal måneder	Lugt	Lugt	Effekt af	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal (m ²)
		udegående	(LE/s)	(OU/s)	teknologi (%)	(LE/s)	(OU/s)	
	468046	0	2886,1	12103,0	0	2886,1	12103,0	931
Stald 1	Produktionsld	Antal måneder	Lugt	Lugt	Effekt af	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal (m ²)
		udegående	(LE/s)	(OU/s)	teknologi (%)	(LE/s)	(OU/s)	
			468044	0	158,1	663,0	0	
	468042	0	657,2	2756,0	0	657,2	2756,0	212
Sum			4557	19110		4557	19110	

Støj og rystelser

Ansøger oplyser:

Omkring landbrugets driftsbygninger afgiver følgende installationer støj, som kan genere omgivelserne:

<u>Støjkilde</u>	<u>Tidsrum</u>
Mekaniske ventilationsanlægs motorer	Døgnet igennem, kraftigst i dagtimer
Korntørringsanlæg (plantørringsanlæg)	Høstperiode
Korn- og fodertransportsystemer	Dagtimer
Højtryksrensere og kompressorer	Dagtimer
Husdyrs lydafgivelse	Døgnet igennem, mest i dagtimer
Transport til, fra og omkring anlægget	Hovedsageligt i dagtimerne

Tiltag mod støjkilder

Stationære støjafgivende maskiner kan, hvor det er muligt, isoleres i støjabsorberende maskinrum.

Ved vedligehold af teknisk udstyr og hensigtsmæssig omgang med dyrene skal følgende værdier for støjbelastning overholdes, målt ved nabobeboelser med de tilhørende opholdsarealer og angivet som det ækvivalente, korrigerede lydtrykniveau i dB(A).

<u>Dag</u>	<u>Tidsinterval</u>	<u>Grænseværdi dB(A)</u>
Hverdage	07:00 - 18:00	55
Lørdag	07:00 - 14:00	55
Lørdag	14:00 - 18:00	45
Søn- og helligdage	07:00 - 18:00	45
Aften	18:00 - 22:00	45
Nat	22:00 - 07:00	40

Kommunens bemærkninger:

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Transporterne forventes næsten at være uændret i forhold til nudriften. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Kommunens vurdering:

Støjkilder fra husdyrbruget udgøres primært af intern og ekstern kørsel til- og fra husdyrbruget. Desuden af korntørringsanlægget.

Ansøger har oplyst, at støj fra husdyrbruget ikke er et problem for de omkringboende. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbruget i fremtiden ikke forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af denne miljøtilladelse.

Der er i miljøtilladelsen fastsat vilkår om maksimale grænser for støj, samt at såfremt der skulle opstå gener fra støj for de omkringboende, og tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal der foretages målinger.

Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støjgener.

Lys

Ansøger oplyser:

Der er ikke fuld belysning i staldanlægget i nattetimerne. Vågebelysning i begrænset omfang.

Udendørsbelysning afskærmes af terræn, og af omkringliggende bygninger.

Udendørsbelysning er alene tændt ved behov under færdsel omkring bygningerne i den mørke tid. Udendørsbelysning er placeret nedadrettet for at undgå blænding i omgivelserne og for at oplyse gang- sti- og arbejdsarealer. Dette er generelt retningslinjerne for arbejdsbelysning i det åbne land.

Kommunens vurdering:

Det vurderes, at lys fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende.

Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser:

Fluebekæmpelse gennemføres efter retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Opformering af fluer og insekter søges undgået ved passende hygiejnetiltag omkring foder og foderopbevaring, og om nødvendigt ved kemisk bekæmpelse.

Husdyrgødning håndteres i stor udstrækning som flydende husdyrgødning, der opbevares i gyllebeholdere med overdækning eller flydelag, hvilket vurderes at begrænse opformering.

Kommunens vurdering:

Der er stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse, og at foder skal opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af rotter m.v. På forlangende skal bekæmpelse af rotter, eller lign. foretages af et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at forebygge og løse et eventuelt opstået problem med skadedyr.

Støv

Ansøger oplyser:

Den daglig drift på ejendommen giver ikke anledning til væsentlige støvgener.

Der kan ved levering af foder opstå afgivelse af støv, men dette drejer sig om korte perioder, som foregår i lade. Herudover kan der ske afgivelse af støv fra håndtering af dybstrøelsesarealer, men dette vil være i et begrænset omfang.

I forhold til støvafgivelse fra kørsel, vil dette også kun opstå i begrænset omfang på ejendommen. Kørsel foregår på grusveje til anlægget, men grusvejene er meget korte, da anlægget er placeret i umiddelbar nærhed af asfalteret vej.

Kommunens vurdering:

Det forventes ikke, at husdyrbruget vil give anledning til støvgener for de omkringboende. Der er fastsat vilkår til, at sikre de omkringboende mod støvgener fra husdyrbruget. Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støvgener.

Transport

Kommunen skal i forbindelse med sagsbehandlingen af en miljøtilladelse vurdere, om til- og frakørsel til bedriften vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende. Generne fra trafik forekommer i forbindelse med til- og frakørsel til bedriften med dyr, foder og husdyrgødning.

Generelt kan der i en miljøtilladelse stilles vilkår til om, at anvende bestemte interne veje samt hvilke veje der skal benyttes ved til- og frakørsel. Der kan desuden stilles krav om, at til- eller frakørsel af foder, gødning m.v. kun må ske på bestemte tidspunkter. Derimod er der ikke i husdyrbrugsloven hjemmel til at fastsætte vilkår for transporten på offentlig vej, samt spørgsmål vedr. belastning af det lokale vejnet. Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. (NMK-132-00789 og NMK-132-00839).

Ansøger oplyser:

Transport til og fra anlægget (årligt antal)			
		Nudrift	Ansøgt
Til anlægget			
	Dyr	10	12
	Foder	80	100
	Foder fra foderstof	25	30
	Brændstof	10	10
	Halm	40	40
Fra anlægget			
	Dyr	10	50

	DAKA	12	12
	Mælkebil	365	365
	Gødning/gylle	200	200
	Erhvervsaffald	12	12
I alt		764	831

Stigningen i kørsler er hovedsageligt forårsaget af højere effektivitet i besætningen siden sidste godkendelse blev givet. Kørsler med dyr vil variere men ca. udgøre 50 kørsler om året.

Adgangen til ejendommen kan ske af to indkørsler. Fra den primære indkørsel, direkte fra Grønbjergvej, er der 375 m til nærmeste nabo. Der er gode oversigtsforhold ved udkørsel til Grønbjergvej, som er en mindre offentlig vej.

Kommunens vurdering:

Ansøgt projekt vil betyde en forøget transport til og fra husdyrbruget. Der er tale om, at især antallet af transporter af foder vil stige.

Forøgelsen af transporter er efter Ringkøbing-Skjern Kommunes opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende med hensyn til støj, støv eller lugt.

Døde dyr

Ansøger oplyser, at alle døde dyr bliver opbevaret under kadaverkappe, på befæstet areal, hævet fra jorden og placeret så direkte sollys undgås. DAKA kommer og henter døde dyrene førstkommande hverdag efter ansøger har bedt om afhentning.

Samlet vurdering af påvirkning af nabogener

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte naboer mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik)

Forebyggelse og begrænsning af forurening på husdyrbrug skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik herunder renere teknologi, f.eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer.

BAT fastlægges ud fra en overordnet vurdering af, hvad der er teknisk og økonomisk muligt for de forskellige husdyrbrancher. Det er altså ikke den enkelte landmands økonomi, som ligger til grund for kommunens vurdering.

Vurderingen af BAT i §16b miljøtilladelser skal ske relation til ammoniakpåvirkningen i forhold til følgende områder:

Staldindretning

Management

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen

I tilladelser til husdyrbrug med en samlet ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal der fastsættes vilkår til opfyldelse af krav til den maksimale ammoniakemission ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)

Miljøstyrelsen har udmeldt, at kommunerne ikke skal anvende BAT-konklusionerne, med de meget omfattende baggrundsdokumenter, ved fastlæggelse af bedste tilgængelige teknik. I stedet skal kommunerne anvende de regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, der bliver fastsat med henblik på at implementere BAT-konklusionerne. Fra 1. august 2017 er der efter denne model fastsat en række generelle regler om BAT, der skal sikre denne implementering herunder bindende BAT-krav om ammoniakreduktion fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, regler om BAT i forhold til andet end ammoniak, generelle regler om miljøledelse mv.

Kravet til den maksimale emission af NH₃-N pr. år (BAT) omfatter hele husdyrbruget, men kravet til det enkelte staldafsnit afhænger af, om staldafsnittet betragtes som nyt eller eksisterende. Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak for de fleste typer af eksisterende stalde og nye stalde.

BAT-krav er i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen angivet som den maksimale ammoniakemission i kg NH₃-N pr. m² produktionsareal pr. år for de forskellige dyretyper og staldsystemer.

Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT-niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier. Fastlæggelsen af BAT-niveauet sker i samarbejde med landmandens konsulent.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

BAT-krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde:

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Stald 2	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Stald 4	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,16	1,16
Stald 1	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Stald 1	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,16	1,16
Stald 3 (kalvehytter)	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Udendørsareal	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	1,68	1,68

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsættes vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

I ansøgningssystemet er der beregnet ammoniaktabet pr. produktion, som er opnåelig ved anvendelse af BAT på husdyrbruget.

Produktion	BAT krav Areal (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N / år)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N / år)
(#458490) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	276 0,84	1	232		
(#458519) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	931 1,16	1	1080		
(#458480) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	51 0,84	1	43		
(#458481) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	212 1,16	1	246		
(#458520) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	150 0,84	1	126		
(#458479) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	308 1,68	1	517		

Den vejledende BAT-emissionsgrænseværdi er beregnet til 2.244 kg NH₃/år for stalddene. Emissionsværdien for opbevaringslagrene er 239 kg NH₃/år.

Det samlede BAT-krav for bedriften er derfor 2.483 kg NH₃/år.

Ammoniakemissionen ved det ansøgte projekt er ifølge ansøgningen 2.483 kg NH₃/år. Den beregnede BAT-emissionsgrænseværdi er således overholdt.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	2244	239	2483
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	2244	239	2483
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Staldindretning

- Stald 1 er en eksisterende stald der er indrettet med sengestald med spalter med dyregruppen malkekøer, kvier og stude, samt et afsnit til kalve med dybstrøelse.
- Stald 2 er en eksisterende stald der er indrettet med dybstrøelse med dyregruppen Alle kvæg.
- Stald 3 er lovliggørelse af eksisterende kalvehytter.
- Stald 4 er eksisterende stald med dyregruppen malkekøer, kvier og stude med staldsystemet sengestald med spalter.

Ny udendørsareal/løbegård:

Udendørsarealet/løbegården skal lovliggøres. Arealet er støbt i beton, som er et bestandigt materiale, som er uigennemtrængeligt for fugt, og som kan modstå påvirkningerne fra dyrene og de anvendte redskaber.

Pladsen er indtegnet i husdyrgodkendelse.dk, og vil måle ca. 11 m x 28 m. Pladsen vil enten blive indhegnet af fast monteret hegn, eller et trådhegn. Der terrænreguleres til samme niveau som staldanlægget.

Arealet er indtastet i ansøgningssystemet "husdyrgodkendelse.dk" som sengestald med fast gulv til malkekøer, kvier og stude. Denne gulvtype er valgt, da det umiddelbart er denne der passer bedst på arealet. Der findes ikke en kategori i ansøgningsskemaet som rammer gulvtypen præcis. Den gødning der afsættes på arealet ledes til en opsamlingsanlæg, og flyttes efterfølgende til gylletank.

Bemærkning

Ved kommunens miljøtilsyn den 24. august 2022 blev konstateret:

- At det udendørsareal/løbegård på 308 m² nord for eksisterende kostald samt den nye møddingsplads var etableret.
- Udendørsarealet havde fast bund der hælder mere 1% mod "grav/kanal", hvorfra der er overløb til gyllekanal i kostald.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte projekt anvender staldteknikker, som er beskrevet i Miljøstyrelsens teknologiblade og som er BAT for husdyrbruget.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Ansøger oplyser:

Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gyllebeholder 2050 m3	Flydende				521
Mødding	Fast				60
Opsamlingsanlæg	Flydende				23

Husdyrgødningen håndteres som flydende husdyrgødning, og dybstrøelse hvor de generelle bestemmelser i Husdyrgødningsbekendtgørelsen (BEK nr. 2243 af 29/11/2021) overholdes.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. Opbevaring af husdyrgødning.

Forbrug af vand og energi

Ansøger oplyser:

Energi

	<u>Nudrift</u>	<u>Ansøgt</u>
El	200.000 kWh/år	200.000 kWh/år
Dieselolie	30.000 l/år	30.000 l/år

Når der i anlægget udskiftes lysarmaturer, sikres det, at der i det omfang det er foreneligt med biologiske forhold, at der vælges mellem de mest energibesparende systemer. F.eks. LED-belysning.

Ved renovering af ventilationsanlæg, når det bliver påkrævet, vælges anlæg med det mest energi-økonomiske udstyr.

Vandforbrug

	<u>Nudrift (m³)</u>	<u>Ansøgt (m³)</u>
Drikkevand, stalde	5830	5830
Vaskevand, rengøring	400	400
Personalerum/servicerum	50	50
Vaskeplads	50	50
Bolig	170	170
I alt	6.500	6.500

Vandbesparende foranstaltninger

Den væsentligste andel af vandforbruget er drikkevand til dyrene, som der ikke kan spares på, da dyrenes vandbehov skal dækkes.

Vandspild kan begrænses ved brug af veldimensionerede drikkekrug. Det søges at minimere vandforbruget ved at genanvende vand fra mælkekøleanlægget.

Ved optimering af foderet, så næringsstofferne er velafbalancerede, kan ekstra vandforbrug til udskillelse af affaldsstoffer begrænses.

Kommunens vurdering

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. vand og energiforbrug.

Alternative løsninger

Det er en lovliggørelse af nye kalvehytterne, et nyt udendørsareal/løbegård og en ny møddingsplads.

Ansøger har oplyst, at placeringerne har været overvejet, men at den valgte placering, anses som værende mest hensigtsmæssig, i forhold til logistik og det omgivende miljø.

I forhold til det omgivende landskab, naboer og andre interessenter i området, giver de valgte placeringer, det bedste samlede helhedsindtryk af husdyrbruget.

0-alternativ

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, som følge af lovliggørelsen af det ansøgte projekt, ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt (se den øvrige del af miljøvurderingen).

Det er endvidere, Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at de socioøkonomiske konsekvenser af 0-alternativet (fastholdelse af konstant produktionsniveau), vil være en begyndende afvikling af produktionen.

Samfundsmæssigt vil 0-alternativet, derfor kunne betyde færre arbejdspladser, dels på slagterierne, men også i virksomheder, såsom vognmænd, foderstoffer m.fl..

Det kan, som følge af 0-alternativ, forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støj- og vibrationskrav er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj og rystelser fra husdyrbruget, er velbegrundede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelse af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra anlægget, er velbegrundede.

Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

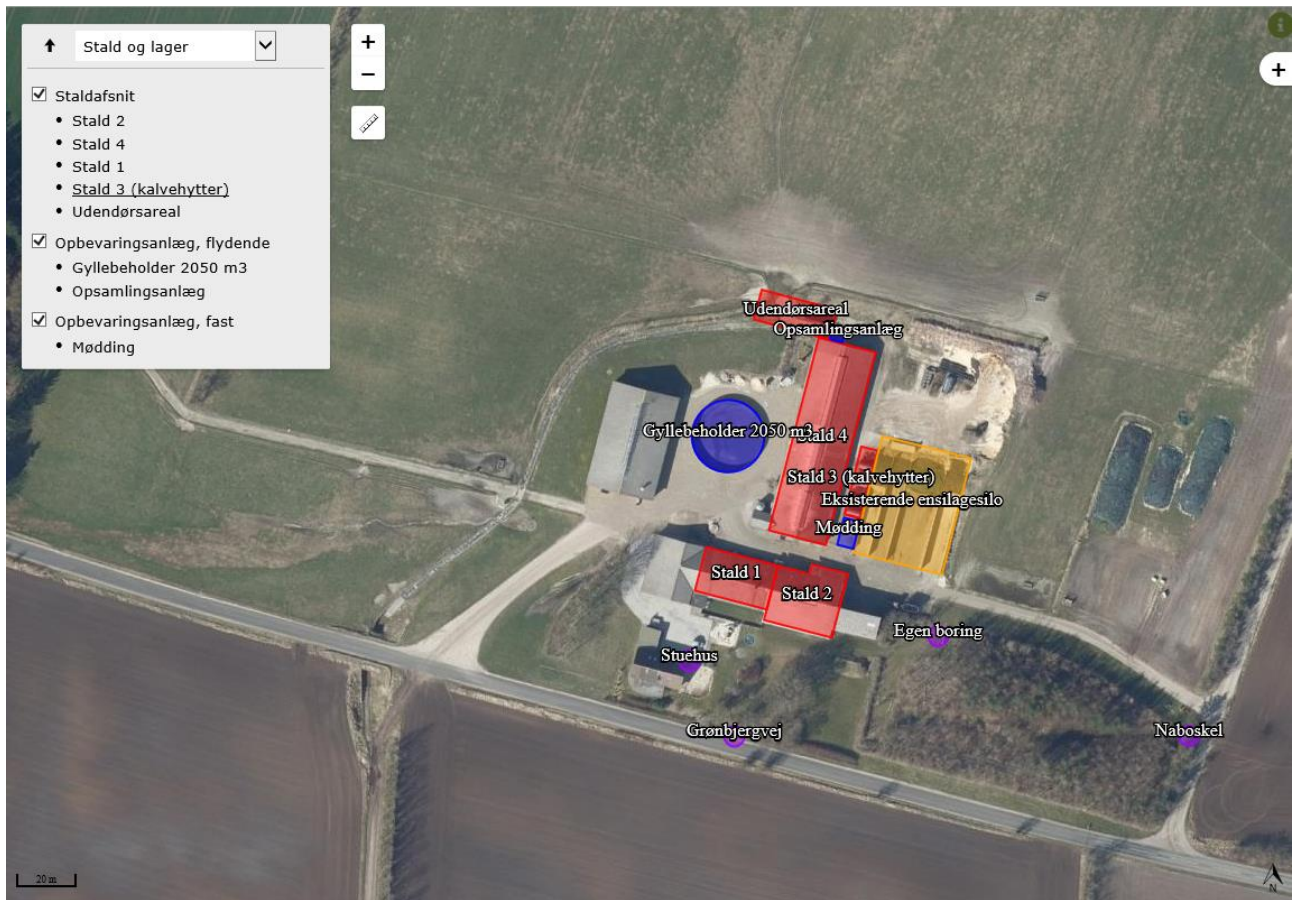
De eksisterende produktionsarealer for kalvehytter, udendørsarealer/løbegård på hhv. 150 m² og 308 m², samt den nye møddingsplads på 60 m² kan lovliggøres, idet det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, Kategori 1-, 2- og 3-Natur samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Derudover er det vurderet, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

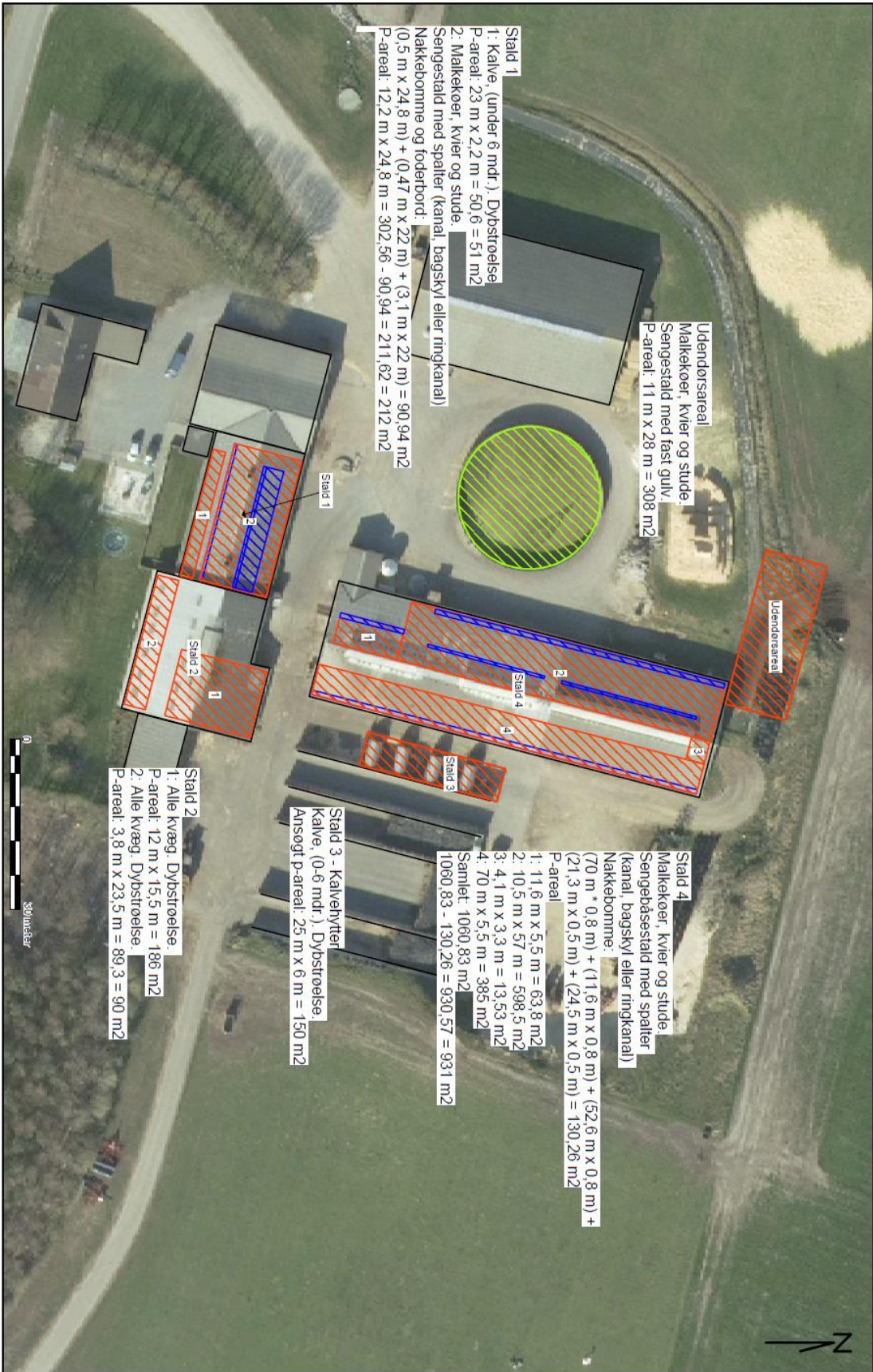
Endvidere er det vurderet, at det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter), eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

Der anvendes den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 1: Produktionsarealer

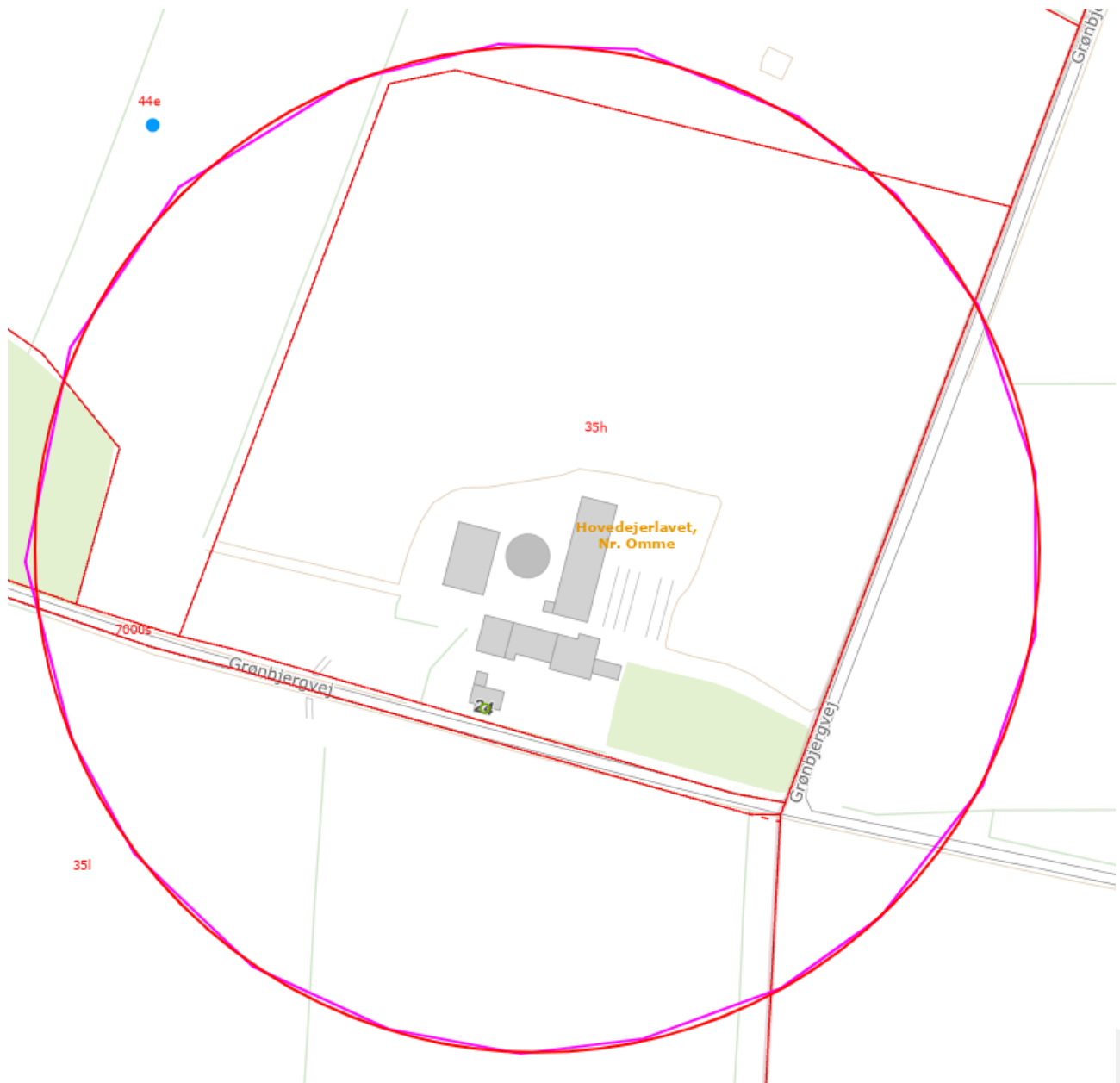

Bilag 2: Adresser inden for konsekvensradius

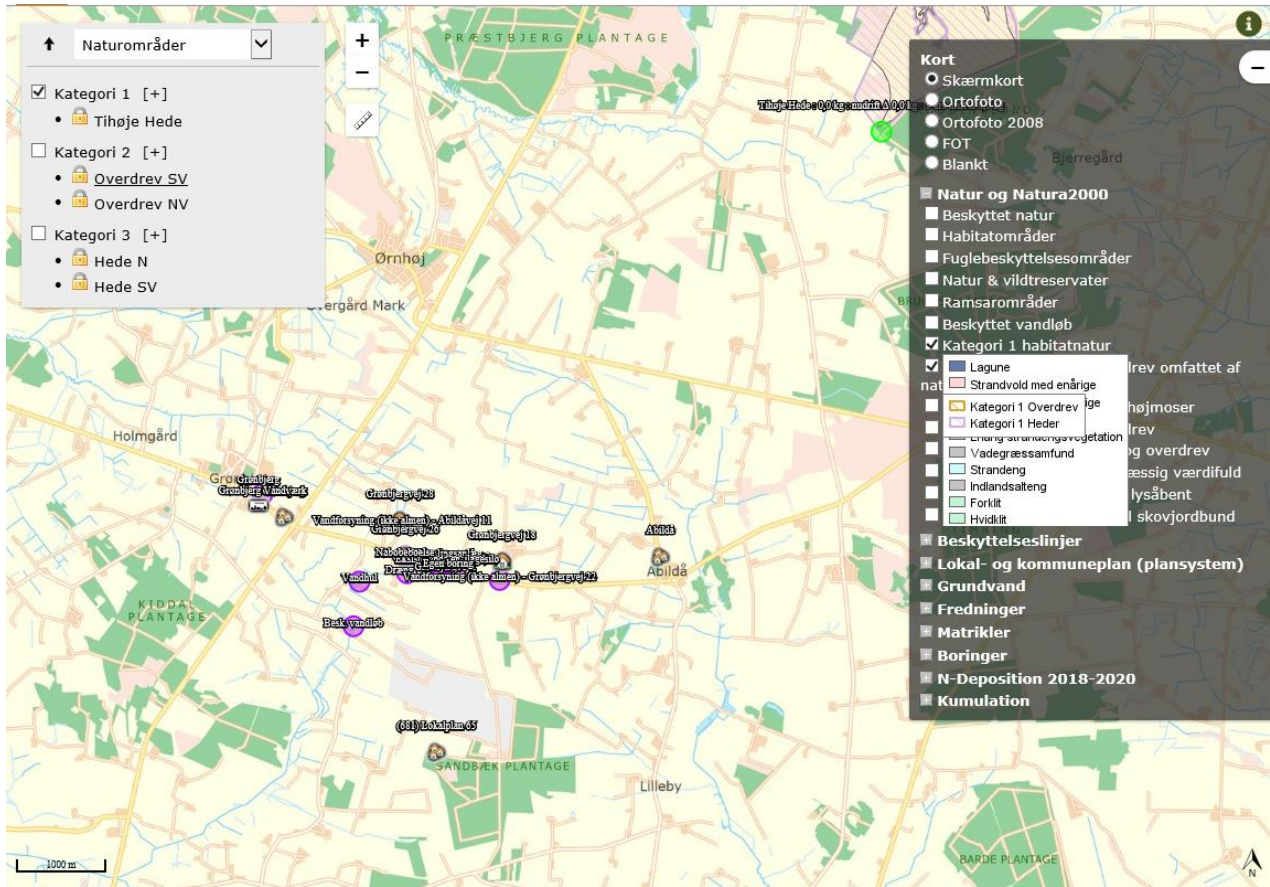
Der er foretaget nabohearing inden for konsekvensradius på 295 meter fra lugtcentrum af anlægget. På nedenstående kort er konsekvensradius indtegnet.

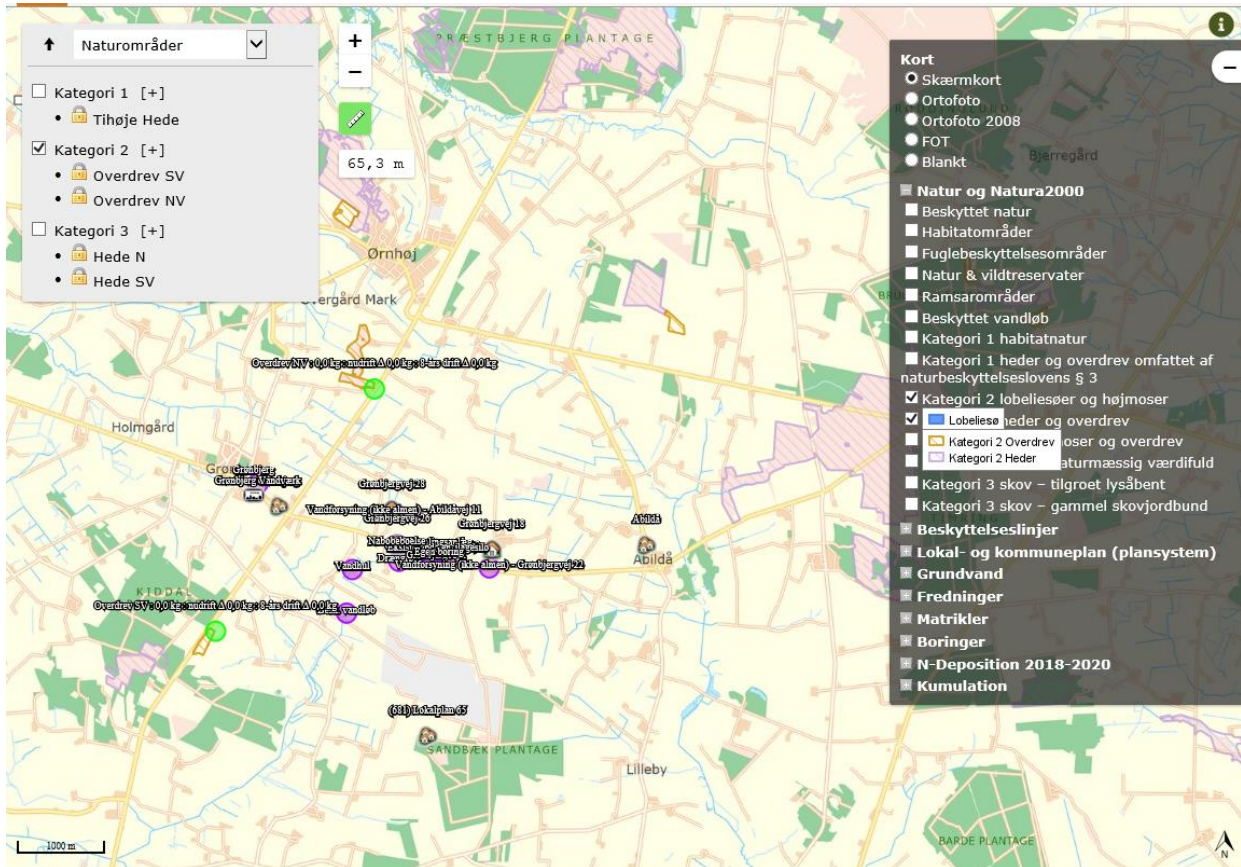

Bilag 3: Natur

Kategori 1-natur

Kategori 2-natur

Kategori 3- natur

